Γκὺ ντὲ Μωπασὰν

ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΜΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ*

ΜΟΥ ΖΗΤΗΣΑΤΕ, ΦΙΛΕ ΜΟΥ, νὰ σᾶς διηγηθῶ τὶς πιὸ ζωηρὲς ἀναμνήσεις τῆς ζωῆς μου. Εἶμαι πολὸ γριά, δίχως συγγενεῖς, δίχως παιδιά εἶμαι λοιπὸν ἐλεύθερη νὰ ἐξομολογηθῶ σὲ σᾶς. Ὑποσχεθεῖτε μου μονάχα πὼς δὲν θ' ἀποκαλύψετε ποτὲ τ' ὄνομά μου.

Άγαπήθηκα πολύ, τὸ ξέρετε κι ἐγὼ ἀγάπησα πολλὲς φορές. Ἡμουν πάρα πολὸ ὡραία μπορῶ νὰ τὸ λέω σήμερα ποὸ δὲν ἀπομένει τίποτα ἀπ' αὐτὴ τὴν ὀμορφιά. Ὁ ἔρωτας ὑπῆρξε γιὰ μένα ἡ ζωὴ τῆς ψυχῆς, ὅπως ὁ ἀέρας εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ σώματος. Θὰ προτιμοῦσα νὰ πεθάνω παρὰ νὰ ζῶ χωρὶς τρυφερότητα, χωρὶς μιὰ σκέψη πάντοτε προσηλωμένη σὲ μένα. Οἱ γυναῖκες ἰσχυρίζονται συχνὰ ὅτι δὲν ἐρωτεύθηκαν πάρα μόνο μία φορὰ μὲ ὅλη τὴ δύναμη τῆς καρδιᾶς τους ἐμένα μοῦ συνέβη πολλὲς φορὲς νὰ ἐρωτευθῶ τόσο παράφορα ποὺ νόμιζα πὼς ἦταν ἀδύνατον νὰ τελειώσουν αὐτὲς οἱ παραφορές μου. Ἔσβησαν ἐντούτοις μὲ φυσικὸ πάντοτε τρόπο, ὅπως ἡ φωτιὰ ποὺ τῆς σώνονται τὰ ξύλα.

Θὰ σᾶς ἀφηγηθῶ σήμερα τὴν πρώτη ἀπὸ τὶς περιπέτειές μου γιὰ τὴν ὁποία ὑπῆρξα πολὺ ἀθώα, ἀλλὰ ποὺ καθόρισε τὶς ἄλλες.

Ή τρομακτική ἐκδίκηση ἐκείνου τοῦ ἀπαίσιου φαρμακοποιοῦ ποὺ ὑπῆρξε τὸ θέμα τῆς ἡμέρας στὸν Τύπο, μοῦ θύμισε τὸ φρικτὸ δράμα στὸ ὁποῖο παραβρέθηκα ἄθελά μου.

"Ημουν ἕνα χρόνο παντρεμένη μ' ἕναν πλούσιο ἄντρα, τὸν κόμη Ἐρβὲ ντὲ Κερ..., ἕναν Βρετόνο ἀπὸ παλαιὰ οἰκογένεια, ποὺ ἐννοεῖται δὲν τὸν ἀγαποῦσα διόλου. Ὁ ἔρωτας ποὺ σοῦ ἐπιβάλλεται ἐπικυρωμένος ἀπὸ τὸ νόμο κι εὐλογημένος ἀπὸ τὸν ἱερέα, εἶναι ἔρωτας; Ένα νόμιμο φιλὶ δὲν ἀξίζεις ποτὲ ὅσο ἕνα φιλὶ κλεμμένο.

Ό σύζυγός μου ἦταν ὑψηλόσωμος, κομψὸς κι ἀληθινὰ ἀρχοντικῆς ἐμφάνισης. Ὠστόσο τοῦ ἔλειπε ἡ ἐξυπνάδα. Μιλοῦσε ἀπερίφραστα καὶ διατύπωνε γνῶμες κοφτερὲς σὰν λάμες. Ἔνιωθες τὸ μυαλό του γεμάτο κατεστημένες σκέψεις, ποὺ τοῦ τὶς εἶχαν ἐμφυτεύσει ὁ πατέρας του καὶ ἡ μητέρα του, ποὺ κι αὐτοὶ τὶς εἶχαν πάρει ἀπὸ τοὺς προγόνους τους. Δὲν δίσταζε ποτὲ καὶ εἶχε γιὰ τὰ πάντα μιὰν ἄμεση καὶ στενοκέφαλη ἄποψη, ποὺ τὴν ἔδινε χωρὶς δυσκολία καὶ χωρὶς νὰ σκέφτεται πὼς μπορεῖ νὰ ὑπῆρχαν κι ἄλλοι τρόποι θεώρησης. Ἔνιωθες πὼς τὸ κεφάλι ἐκεῖνο ἦταν κλειστό, πὼς δὲν κυκλοφοροῦσαν σ' αὐτὸ καθόλου ἰδέες, ἀπὸ τὶς ἰδέες ἐκεῖνες ποὺ ἀνανεώνουν κι ἐξυγειαίνουν τὸ πνεῦμα ὅπως ὁ ἄνεμος ποὺ περνᾶ ἀπὸ ἕνα σπίτι μὲ πόρτες καὶ παράθυρα ὀρθάνοιχτα.

Ό πύργος ποὺ κατοικούσαμε βρισκόταν σ' ἔναν ἐρημότοπο. Ἦταν ἕνα μεγάλο θλιβερὸ κτίριο, πλαισιωμένο ἀπὸ πελώρια δέντρα, ποὺ τὰ βρύα τους σ' ἔκαναν νὰ σκέφτεσαι τὶς λευκὲς γενειάδες τῶν γερόντων. Τὸ πάρκο του, ἕνα ἀληθινὸ δάσος, περιβαλλόταν ἀπὸ μιὰ βαθιὰ τάφρο ποὺ δὲν μποροῦσε οὔτε ἕνας λύκος νὰ τὴν ὑπερπηδήσει κι ἐντελῶς στὴν ἄκρη, πρὸς τὸ μέρος τοῦ χερσότοπου, εἴχαμε δύο μεγάλες λίμνες γεμάτες καλαμιὲς κι ὑδρόβια φυτά. Ἀνάμεσά τους, στὴν ὄχθη ἑνὸς ρυακιοῦ ποὺ τὶς ἕνωνε, ὁ σύζυγός μου

εἶχε χτίσει μιὰ μικρὴ καλύβα γιὰ νὰ κυνηγᾶ ἀγριόπαπιες.

Έκτὸς ἀπὸ τοὺς συνήθεις ὑπηρέτες, εἴχαμε ἕναν φύλακα, ἕνα εἶδος κτήνους ἀφοσιωμένου μέχρι θανάτου στὸν ἄντρα μου, καὶ μία καμαριέρα, σχεδὸν φίλη, παθιασμένα δεμένη μέ μένα. Τὴν εἶχα φέρει μαζί μου ἀπὸ τὴν Ἰσπανία πρὸ πέντε ἐτῶν. Ἦταν ἕνα ἔκθετο κορίτσι. Θὰ τὴν ἔπαιρνες γιὰ τσιγγάνα ἀπὸ τὴ μελαχρινὴ χροιὰ τοῦ προσώπου της, τὰ σκοτεινά της μάτια καὶ τὰ πυκνὰ σὰν δάσος καὶ πάντοτε ἀνορθωμένα γύρω ἀπὸ τὸ μέτωπό της μαλλιά της. Ἦταν τότε δεκαέξι χρονῶν, ἀλλὰ ἔδειχνε εἴκοσι.

Τὸ φθινόπωρο ἄρχιζε. Κυνηγούσαμε πολύ, πότε στὰ κτήματα τῶν γειτόνων μας, πότε στὰ δικά μας καὶ πρόσεξα ἕναν νέο, τὸν βαρόνο Ντὲ Κ..., ποὺ οἱ ἐπισκέψεις του στὸν πύργο γίνονταν παράξενα συχνές. Ύστερα ἔπαψε νὰ ἔρχεται καὶ δὲν τὸν ξανασκέφτηκα πιά παρατήρησα ώστόσο πὼς ὁ ἄντρας μου ἄλλαζε στάση ἀπέναντί μου.

Φαινόταν σιωπηλός, ἀνήσυχος, δὲν μὲ φιλοῦσε διόλου καί, μολονότι δὲν ἔμπαινε καθόλου στὸ δωμάτιό μου, ποὺ εἶχα ἀπαιτήσει νὰ εἶναι χώρια ἀπ' τὸ δικό του, ὥστε νὰ ζῶ λιγάκι μόνη, ἄκουγα συχνά, τὸ βράδυ, φευγαλέα βήματα ποὺ ἔρχονταν ὡς τὴν πόρτα μου κι ἔπειτα ἀπὸ λίγα λεπτὰ ἀπομακρύνονταν.

Καθώς τὸ παράθυρό μου ἦταν στὸ ἰσόγειο, νόμιζα συχνὰ πὼς ἄκουγα κάποιον νὰ τριγυρίζει μὲς στὸ σκοτάδι, γύρω ἀπὸ τὸν πύργο. Τὸ εἶπα στὸν ἄντρα μου κι αὐτός, καρφώνοντας γιὰ λίγο τὸ βλέμμα του πάνω μου, μοῦ ἀποκρίθηκε: «Δὲν εἶναι τίποτα, εἶναι ὁ φύλακας».

Ένα βράδυ λοιπόν, ἐκεῖ ποὺ τελειώναμε τὸ δεῖπνο μας, ὁ Ἐρβὲ ποὺ φαινόταν ἀσυνήθιστα εὔθυμος, μὲ ρώτησε μὲ ὕποπτη εὐθυμία: «Θὰ σ' ἄρεσε νὰ περάσεις τρεῖς ὧρες φυλάγοντας καρτέρι γιὰ νὰ σκοτώσουμε μιὰν ἀλεποὺ ποὺ ἔρχεται κάθε βράδυ καὶ μοῦ τρώει τὶς κότες;» Ξαφνιάστηκα καὶ δίστασα μὰ καθὼς μὲ κοίταζε μὲ παράξενη ἐπιμονή, τοῦ ἀπάντησα τελικά: «Μὰ καὶ βέβαια, φίλε μου».

Πρέπει νὰ σᾶς πῶ ὅτι κυνηγοῦσα σὰν ἄντρας λύκους κι ἀγριόχοιρους. Ἦταν ἑπομένως φυσικότατο ποὺ μοῦ πρότεινε αὐτὴ τὴν ἐνέδρα.

Όμως ὁ ἄντρας μου ἔγινε μονομιᾶς ἀλλόκοτα νευρικός κι ὅλο τὸ βράδυ ἦταν ταραγμένος, σηκωνόταν καὶ ξανακαθόταν πυρετωδῶς.

Κατὰ τὶς δέκα μοῦ εἶπε ξαφνικά:

«Εἶσαι ἕτοιμη;»

Σηκώθηκα. Όταν μοῦ ἔφερε ὁ ἴδιος τὸ ντουφέκι μου, τὸν ρώτησα: «Νὰ πάρω σφαῖρες ἢ σκάγια μαζί μου;» Ἔμεινε ἔκπληκτος κι ἔπειτα εἶπε: «Ἦ σκάγια μονάχα, φτάνουν, νά 'σαι βέβαιη». Ὑστερα ἀπὸ λίγο πρόσθεσε μὲ παράξενο τόνο: «Μπορεῖς νὰ καυχιέσαι γιὰ τὴν περίφημη ψυχραιμία σου!» Ἄρχισα νὰ γελάω: «Ἐγώ; Ψυχραιμία γιὰ νὰ πάω νὰ σκοτώσω μιὰν ἀλεπού; Μὰ τί σκέφτεσαι, φίλε μου;»

Καὶ φύγαμε ἀθόρυβα μέσ' ἀπὸ τὸ πάρχο. Όλο τὸ σπίτι κοιμόταν. Ἡ πανσέληνος φαινόταν νὰ βάφει κίτρινο τὸ παλαιὸ σκοτεινὸ κτίριο ποὺ ἔλαμπε ἡ στέγη του ἀπὸ σχιστόλιθους. Οἱ δύο πυργίσκοι ποὺ βρίσκονταν στὰ πλευρά του εἶχαν στὴν κορυφή τους δύο πλάκες φωτός, καὶ κανένας θόρυβος δὲν τάραζε τὴ σιωπὴ ἐκείνης τῆς καθάριας καὶ θλιβερῆς νύχτας, γλυκιᾶς καὶ βαριᾶς ποὺ ἔμοιαζε νεκρή. Οὔτε πνοὴ ἀνέμου, οὔτε κόασμα φρύνου, οὔτε χουχούτισμα κουκουβάγιας πένθιμη νάρκη βάραινε πάνω στὰ πάντα.

Σὰν φτάσαμε κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα τοῦ πάρκου, μιὰ δροσιὰ μ' ἄρπαξε καὶ μιὰ μυρωδιὰ

πεσμένων φύλλων. Ὁ ἄντρας μου δὲν ἔλεγε λέξη, μόνο ἀφουγκραζόταν, παραφύλαγε, ἔδειχνε νὰ ὀσφρίζεται μὲς στὸ σκοτάδι, κατακυριευμένος ἀπ' τὴν κορφὴ ὡς τὰ νύχια ἀπὸ τὸ πάθος τοῦ κυνηγιοῦ.

Σὲ λίγο φτάσαμε στὴν ἄκρη τῶν λιμνῶν.

Τὰ βοῦρλα ποὺ τὶς περιστοίχιζαν ἀκινητοῦσαν, κανένα φύσημα δὲν τὰ χάιδευε, ὅμως ἀνεπαίσθητα ρεύματα κυλοῦσαν μὲς στὸ νερό. Πότε-πότε ἕνα σημάδι ἀναδυόταν στὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ κι ἀπὸ ἐκεῖ ξεκινοῦσαν ἐλαφροὶ κύκλοι, ὅμοιοι μὲ φωτεινὲς ρυτίδες ποὺ ἀπλώνονταν χωρὶς τελειωμό.

Ἄμα φτάσαμε στὴν καλύβα ὅπου ἔπρεπε νὰ στήσουμε ἐνέδρα, ὁ σύζυγός μου μ' ἔβαλε νὰ περάσω πρώτη, ἔπειτα γέμισε ἀργὰ τὸ ντουφέκι του κι ὁ ξερὸς κρότος τῶν πυρεκβολίων μοῦ ἔκανε παράξενη αἴσθηση. Κατάλαβε πὼς ἔτρεμα καὶ μὲ ρώτησε: «Μήπως σὲ τρόμαξε αὐτὴ ἡ δοκιμασία; Τότε φύγε». Ἐγὼ ἀποκρίθηκα τελείως ἀφηρημένη: «Κάθε ἄλλο δὲν ἦρθα ἐδῶ γιὰ νὰ γυρίσω πίσω. Εἶσαι ἀστεῖος ἀπόψε». Ἐκεῖνος ψιθύρισε: «Ὅπως θέλεις». Καὶ μείναμε ἀκίνητοι.

Υστερα ἀπὸ μισὴ περίπου ὥρα, καθὼς τίποτα δὲν τάραζε τὴ βαριὰ καὶ φωτεινὴ ἡσυχία τῆς φθινοπωρινῆς ἐκείνης νύχτας, εἶπα χαμηλόφωνα: «Εἶσαι βέβαιος πὼς θὰ περάσει ἀπὸ ἐδῶ;»

Ό Ἐρβὲ τινάχτηκε λὲς καὶ τὸν εἶχα δαγκώσει καί, μὲ τὸ στόμα του στ' αὐτί μου, εἶπε: «Εἶμαι βέβαιος γι' αὐτό, ἀκοῦς;»

Καὶ ἡ σιωπὴ ξανάρχισε.

Νομίζω πὼς εἶχα ἀρχίσει ν' ἀποχοιμιέμαι, ὅταν ὁ ἄντρας μου μοῦ 'σφιξε τὸ μπράτσο' καὶ μὲ φωνὴ συριστική, ἀλλαγμένη, πρόφερε: «Βλέπεις, νά, ἐκεῖ πέρα κάτω ἀπ' τὰ δέντρα;» Ὅσο καὶ νὰ κοίταζα πρὸς τὰ ἐκεῖ, δὲν διέκρινα τίποτα.

Κι ὁ Ἐρβὲ ἔβαλε ἀργὰ τὸ ντουφέκι του ἐπ' ὤμου, κοιτώντας με συγχρόνως στὰ μάτια. Ἡμουν κι ἐγὼ ἕτοιμη νὰ τραβήξω, ὅταν ἔξαφνα, τριάντα βήματα ἀπὸ ἐμᾶς, φάνηκε μέσα στὸ φῶς ἕνας ἄνθρωπος νά 'ρχεται βιαστικά, μὲ τὸ κορμὶ σκυφτὸ σὰν νὰ δραπέτευε.

Ξαφνιάστηκα τόσο πολὺ ποὺ ἔμπηξα δυνατὴ κραυγή πρὶν προλάβω ὅμως νὰ στραφῶ, μιὰ φλόγα πέρασε μπρὸς ἀπ' τὰ μάτια μου, μιὰ ἐκπυρσοκρότηση μὲ ζάλισε κι εἶδα τὸν ἄνθρωπο νὰ κυλιέται στὸ χῶμα σὰν τὸν λύκο ποὺ ἔφαγε μιὰ σφαίρα.

Ἄρχισα νὰ οὐρλιάζω, κατατρομαγμένη, ἀλαφιασμένη τότε ἕνα ἀγριεμένο χέρι, τὸ χέρι τοῦ Ἐρβέ, μ' ἄρπαξε ἀπ' τὸ λαιμό. Μ' ἔριξε χάμω κι ἔπειτα μὲ σήκωσε ψηλὰ μὲ τὰ ρωμαλέα του μπράτσα. Κρατώντας με στὸν ἀέρα, ἔτρεξε πρὸς τὸ ξαπλωμένο στὰ χόρτα κορμὶ καὶ μ' ἔριξε πάνω του, ἄγρια, σὰν νά 'θελε νὰ μοῦ σπάσει τὸ κεφάλι.

Ένιωσα νὰ χάνομαι θὰ μὲ σκότωνε καὶ ἤδη σήκωνε τὴ φτέρνα του πάνω ἀπ' τὸ μέτωπό μου, ὅταν κι αὐτὸν τὸν ἄρπαξε κάποιος καὶ κυλίστηκε καταγῆς, χωρὶς ἐγὼ νὰ ἔχω καταλάβει τὶ συνέβαινε.

Σηκώθηκα πάνω ἀπότομα κι εἶδα γονατισμένη πάνω του τὴν Πακίτα, τὴν καμαριέρα μου, πού, γαντζωμένη σὰν λυσσασμένη γάτα ἀπ' αὐτόν, συσπασμένη, μαινόμενη, τοῦ ξερίζωνε τὴ γενειάδα καὶ τὰ μουστάκια του καὶ τοῦ ἔγδερνε τὸ πρόσωπο.

Κατόπιν, σὰν νὰ τὴν κυρίευσε ἀπότομα κάποια ἄλλη ἰδέα, σηκώθηκε καί, πέφτοντας πάνω στὸ πτῶμα, τὸ πῆρε στὴν ἀγκαλιά της, φιλώντας το στὰ μάτια, στὸ στόμα, ἀνοίγοντας μὲ τὰ χείλη της τὰ νεκρά του χείλη, γυρεύοντας ἐκεῖ μιὰν ἀνάσα καὶ τὸ βαθὸ χάδι τῶν ἐραστῶν.

Ό σύζυγός μου, ποὺ εἶχε ἐν τῷ μεταξὺ σηκωθεῖ, κοιτοῦσε. Ἐννόησε τί συνέβαινε καὶ πέφτοντας στὰ πόδια μου εἶπε: «"Ω! συγχώρεσέ με, ἀγαπητή μου ˙ σὲ ὑποπτεύθηκα καὶ σκότωσα τὸν ἐραστὴ αὐτῆς τῆς κοπέλας ˙ μ' ἐξαπάτησε ὁ φύλακάς μου».

Έγὼ κοιτοῦσα τὰ παράξενα φιλιὰ ποὺ ἔδινε αὐτὴ ἡ ζωντανὴ σ' ἐκεῖνον τὸν νεκρό καὶ τοὺς λυγμούς της καὶ τὶς ἀναταράξεις τοῦ ἀπελπισμένου ἔρωτα.

Κι ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη κατάλαβα πὼς δὲν θά 'μενα πιστὴ στὸν ἄντρα μου.

^{*} Τίτλος πρωτοτύπου: «Confessions d'une femme», Contes et nouvelles, I, Bibliothèque de la Pléiade, 1974, σσ. 468-472.

Ή μετάφραση αὐτὴ ἔχει δημοσιευθεῖ καὶ στὸ περιοδικὸ τὸ κοράλλι, τχ 12-13, Ἰαν.-Ἰούν. 2017, σσ. 78-81.